

Asia: VN/25987/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde) pitää tartuntatautilain kokonaisuudistusta erittäin tarpeellisena ja toteaa, että ehdotetut muutokset tuovat parannusta nykytilanteeseen verrattuna. Alla pykäläkohtaisia huomioita. Muilta osin kommenttimme ovat kannattavia, mutta pyydämme harkitsemaan pykälien 61§ ja 77§ uudelleen arviointia.

3§: Käsitteet on määritelty hyvin ja riittävällä tarkkuudella.

4§: Ehdotettu uusi luokittelu on tarkoituksenmukainen ja kannatettava, palvelee hyvin käytännön toimintaa.

6§: THL roolin selkeyttäminen ja vahvistaminen on kannatettavaa

10§: On kannatettavaa, että myös Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen, Valtion vankiterveydenhuollon ja valtion mielisairaaloiden tulee jatkossa nimittää oma tartuntataudeista vastaava lääkäri. Tämä selkeyttää tartuntatautitoimien toimeenpanoa kyseisissä laitoksissa.

16§ ja 36§: Hoitoon liittyvien infektioiden torjunnan tärkeys tulee esityksessä hyvin esille. Toimintayksiköiden vastuuhenkilöille on selkeästi määritelty vastuuta hoitoon liittyvien infektioiden, tartuntatautien ja moniresistenttien mikrobien ehkäisystä laitoksessa. On myös merkittävä uusi asia, että terveyden- ja sosiaalihuollon palveluyksiköt veloitetaan ylläpitämään HLI-rekisteriä.

17§:ssä ehdotetaan, että klinisen mikrobiologian laboratorioden toimilupamenettely muutetaan vain rekisteröinniksi. Tämä todennäköisesti lisää toimijoiden määrää ja riskiä siihen, että kaikilla toimijoilla laatu ei ole riittävä potilasturvallisuuden ylläpitämiseksi. Toisaalta tämä voi helpottaa erilaisten vieritestien käyttöönottoa esim. pitkäaikaishoidossa, koska tämä ei vaadi enää raskasta toimilupamenettelyä.

26§ ja 34§ THL:n tiedonsaantioikeuden laajentaminen on kannatettavaa ja välttämätöntä. Ehdotetut muutokset helpottavat ja nopeuttavat tartunnanjäljityksessä mahdollisten sairastuneiden ja altistuneiden tavoittamista.

5. luku Rokotukset

Kaiken kaikkiaan uudet rokotuksia käsittelevät pykälät tuovat selkeyttä ja helpottavat käytännön järjestelyjä. Rokotusten järjestämistä helpottaa myös työterveyshuollon, korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon ja yksityisen terveydenhuollon osallistumisen mahdollistaminen nykyistä sääntelyä laajemmin.

49§ Rokotukset korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollossa. On erittäin kannatettavaa, että korkeakouluopiskelijat saisivat kaikki tartuntatautilain mukaiset rokotukset halutessaan opiskelijaterveydenhuollosta.

52§ Rokotussuoja asiakkaiden ja potilaiden suojaamiseksi. Ehdotetut muutokset ovat erittäin kannatettavia ja mahdollistavat asiakkaiden ja potilaiden nykyistä tilannetta paremman suojaamisen. Aiemmassa laissa henkilökunnan rokotussuojan tarve oli määritelty tilan perusteella; uudessa laissa määrittely on lähikontaktin mukaisesti, joka palvelee nykyistä terveydenhuoltojärjestelmää paljon paremmin. Näin myös asiakkaan kotona toteutettavaa hoitoa / palvelua toteuttavalla henkilökunnalla tulee olla suoja myös määriteltyjä tartuntatauteja vastaan,

Tuhkarokko ja vesirokko ovat tehokkaasti ja helposti rokotuksella estettäviä tauteja eikä näitä rokotteita tarvitse uusia vuosittain. Influenssarokote sen sijaan on täytynyt uusia vuosittain ja sen teho taudin ehkäisyssä on vaihdellut suuresti vuosittain. On kannatettava muutos, että työnantaja veloitetaan tarjoama influenssarokote, mutta sen ottaminen on työntekijälle vapaaehtoista eikä työntekijöiden käyttöä rajoiteta influenssarokotteen puuttumisen perusteella.

Ehdotus palveluntuottajan oikeudesta käsitellä työntekijän terveystietoja kyseessä olevien rokotusten osalta on erittäin kannatettava uudistus. Nykytilanteessa työnantajalla on ollut velvollisuus käyttää rokotettua henkilöstöä, mutta työntekijän rokotusstatuksen varmistaminen on ollut käytännössä hyvin monimutkaista ja aikaa vievää.

Luku 6

57§ Terveystilan selvitys hengityselinten tuberkuloosista työtehtävää varten. Järjestämisvastuun selvennykset ovat kannatettavia. Lisäys työnantajan oikeudesta työterveyshuollon korvaukseen on olennainen parannus nykytilanteeseen verrattuna. Salmonellatodistusten vaadittavuus- pykälän poisto on kannatettava muutos.

61§ Kollektiivinen karanteeni. Vastoin perusteluissa esitettyä näkemyksemme on, että kollektiivinen karanteeni ei vähennä työtä ja nopeuta prosessia koska jokaiselle karanteeniin asetetulle on kuitenkin tehtävä oma todistus ja kirjattava se sairaskertomukseen. Lisäksi kollektiiviseen karanteeniin liittyy huolia perusoikeuksien kannalta ja sen käyttö tulisi rajata vain harvinaisiin, poikkeuksellisiin tilanteisiin. Ehdotamme tämän pykälän uudelleen arviointia.

67§ Olosuhteen karanteenin ja eristämisen aikana. On kannatettavaa, että lakiehdotuksessa on selkeästi kirjattu, että karanteeni ja eristys voidaan soveltuviin tilanteisiin toteuttaa esim. henkilön kotona, hoitolaitoksessa tms.

69§ Karanteeni ja eristämispäätöksen tiedoksianto. Mahdollisuus antaa eristys- ja karanteenipäätökset suullisesti, puhelimitse tai muun etäyhteyden välityksellä on moderni ja laajan epidemian aikana toimintaa järkevöittävä muutos.

70–76§ Hygieniatoimista säätäminen on erittäin kannatettavaa

77§ ja 78§ Vierailujen rajoittaminen ja kieltäminen. Vierailujen rajoittaminen olisi mahdollista toiminta- ja palveluyksikön vastuuhenkilön toimesta sen jälkeen, kun hän on konsultoinut hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavaa lääkäriä. Tunnistamme tässä riskin mahdollisiin yli-reagoointeihin. Lisäksi tuomme esille kysymyksen miten toimitaan tilanteissa, jossa vastuuhenkilö päätyy rajoittamaan vierailuja vastoin tartuntataudeista vastaavan lääkärin konsultaatiosta. Lisäksi tuomme esille kotihoidossa ja sosiaalihuollon toimintayksikössä asuvan asiakkaan yhdenvertaisen kohtelun. Näkemysmme mukaan vierailujen rajoittamisella ei ole merkittävää vaikutusta henkilökunnan mahdolliseen sairastumiseen. Pyydämme tarkennusta myös siihen, että minkälaisesta päätöksestä on kyse. Tartuntatautilääkäreiltä mahdollisesti pyydettävät poikkeuspäätökset tulevat todennäköisesti kuormittamaan tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä. Pyydämme arvioimaan tätä kokonaisuutta vielä uudelleen erityisesti siitä näkökulmasta, että kenellä on toimivalta rajoittaa vierailuja.

87§ ja 89§: Lääkkeiden tarkoituksenmukainen ja yhdenvertainen saanti, muu lääkelain säännöksistä poikkeaminen. Ehdotetut muutokset ovat kannatettavia.

90 §. Lääkinnällisiä laitteita koskevasta lainsäädännöstä poikkeaminen pandemiatilanteessa on kannatettava muutos.

Terveysturvallisuudesta säädettävien rangaistusten tarkentaminen on kannatettavaa.

Johtajalääkäri Terhi Nevala ja tartuntataudeista vastaava lääkäri Teija Puhto

Nevala Terhi
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

